

REDAKCJA BIAŁYSTOK ul. Piarskiego 10 Tel. 96 Za wydawnictwo odpowiedzialny Mikołaj Zdenowicz

Cena 10 groszy

KURJER BIAŁOSTOCKI

Biblioteka Narodowa Warszawa

Przy udziale przedstawicieli Kłajpedy, Czech i Moraw Kanclerz Hitler wygłosi w piątek przemówienie

na specjalnie zwołanym posiedzeniu Reichstagu

BERLIN, 25.4 - PAT - Dziś ukażną się dekret podpisany przez feldmarszałka Goeringa, zwołujący Reichstag na godz. 12 w dniu 23 kwietnia, jedynym punktem porządku dziennego będzie wysłuchanie deklaracji rządu Rzeszy. Posiedzenie odbędzie się będzie w gmachu opery Krolla. W posiedzeniu po raz

W. Brytania przestrzega Rzeszę

LONDYN, 25.4 - PAT - Reuter donosi z Berlina: Ambasador W. Brytanii w Berlinie Henderson, który powrócił dziś do Berlina, prawdopodobnie jutro odwiedzi niemieckie młn. spraw zagr.

Według Reutera, w najbliższych dniach spodziewany jest powrót ambasadora Rzeszy von Dirksena do Londynu.

LONDYN 25.4 - PAT - Sprawa nagłego powrotu ambasadora Hendersona do Berlina była dzisiaj w Izbie Gmin przedmiotem interpełacji przewodcy opozycji Paula Athle. Na interpełację tę premier Chamberlain nie udzielił odpowiedzi, która by wyjaśniła motywy rząd

pierwszy udział wezmą przedstawiciele Kłajpedy oraz protektorat Czech i Moraw. W czasie przemówienia kanclerza, które transmitowane będzie przez wszystkie rozgłośnie Rzeszy, zamknięte będą wszystkie biura i sklepy. Rząd niemiecki naciskał na przedstawicieli Kłajpedy, aby w sprawie tej nie stawiali żadnych warunków, a ograniczył się do stwierdzenia, że powrót sir Neville Hendersona do Berlina nie ma żadnego specjalnego znaczenia i że powrót on dla normalnego sprawowania swoich obowiązków na placówce berlińskiej. Na dodatkowe zapytanie, czy wysłanie ambasadora Hendersona z powrotem do Berlina rozumieć należy jako uznanie przez rząd brytyjski aneksji Czecho-Słowacji, premier z wyraźnym naciskiem oświadczył: „Na pewno nie, pod żadnym pozorem”.

Z wiarygodnego źródła donoszą, że sir Neville Henderson powrócił do Berlina z instrukcją, aby natychmiast zażądał widzenia się z ministrem spraw zagr. von Ribbentropem i, o ile to możliwe, z kanclerzem Hitlerem, oraz feldmarszałkiem Goeringiem. Wszystkie trzy, ambasador brytyjski przedstawił ma w sposób stanowczy i wyraźny, że W. Brytania całkowicie popiera inicjatywę prezydenta Roosevelta, do której przywiązuje największą wagę i że uważałaby za rzecz godną pożalowania, gdyby rząd niemiecki inicjatywę tę potraktował negatywnie. Spowodowałoby to wzrost napięcia międzynarodowego i mogłoby mieć fatalne skutki.

Rząd W. Brytanii gotów jest w każdej chwili, tak oświadczył ma Henderson, do podjęcia z Niemcami rozmów na płaszczyźnie, wysuniętej przez prezydenta Roosevelta, uważając, że na płaszczyźnie tej słuszne interesy Niemiec nie mogą być pominięte. Równocześnie jednak wobec niewątpliwego napięcia międzynarodowego, będącego następstwem próżnej aneksji Czecho-Słowacji przez Niemcy, i wobec konsekwencji, jakie rząd brytyjski wyłączał musi, w tej sytuacji dla sprawy obrony pokoju, W. Brytania widzi się

NACZELNY WÓDZ ARMII ESTONSKIEJ OPUSZCILI WARSZAWĘ



Wczoraj, w poniedziałek naczelny wódz armii estońskiej gen. J. Laidoner opuścił wraz z małżonką Warszawę. Na zdjęciu od lewej Marszałek Śmigły - Rydz, gen. Laidoner, gen. T. Kasprzycki, pan i pani Laidoner i gen. Stachewicz na dworcu w Warszawie.

Naczelny wódz armii estońskiej gen. Laidoner, opuszczając Polskę, przeszedł ze stacji granicznej Turmony na ręce Marszałka Polskiej Armii Eduarda Śmigłego - Rydz następującą depreesję: „Opuszczając Polskę, proszę przyjąć, Panie Marszałku, wyrazy wdzięczności za serdeczne przyjęcie okazane mi i mojej żonie. Wywołam przekonanie, że pod zdecydowanym i pewnym dowództwem Pana Marszałka światła zorganizowana i uzbrojona armia polska jest najlepszym czynnikiem ogólnego pokoju”.

Odczyt gen. R. Góreckiego w Gdańsku

W poniedziałek prezes zarządu głównego P. Z. O. O. gen. Roman Górecki wygłosił w nowowbudowanej dużej auli polskiego gimnazjum w Gdańsku, w zamkniętym kole, przemówienie na tematy aktualne. Komisarza gen. R. P. min. Chodackiego i zebranych powitał prezes P. Z. O. O. w Gdańsku radca Dąbrowski, który następnie zwrócił się w serdecznych słowach do prelegenta. Przemówienie gen. Góreckiego zebrani nagrodzili oklaskami. Zebranie zakończyło się odpianiem hymnu narodowego. Aula gimnazjum przepchniona była publicznością, aczkolwiek dostęp był tylko za specjalnymi zaproszeniami.

Władze gdańskie aresztowały korespondenta „Kuriera Poznańskiego”

GDĄSK, 24.4. - PAT. - Wczoraj około godz. 18 władze gdańskie zatrzymały na granicy polsko-gdańskiej jadącego autobusem z Gdyni do Gdańska korespondenta „Kuriera Poznańskiego” red. Edwarda Piszca. Na skutek interwencji komisarza generalnego R. P. red. Piszcz został dziś rano zwolniony.

Znów pożar okrętu francuskiego

LA SEYNE, 25.4 - PAT - W poniedziałek po południu wybuchł na podkłodzie starego parowca „Angers” pożar. Statek ten znajdował się już od sześciu miesięcy w sloczni i przeznaczony był na rozbiórkę. Z powodu silnego wiatru ogień szybko ogarnął znaczną część parowca. Akcja ratownicza, prowadzona przez oddziały straży ogńkowej, trwała do wtoru rano. Według przypuszczeń, ogień powstał podczas prowadzenia wstępnych prac nad rozbiórką. Statek nie przedstawiał większej wartości, pożar jednak był niebezpieczny ze względu na to, iż w bezpośrednim sąsiedztwie statku mieściły się składy francuskiego przedsiębiorstwa handlującącego płynnym paliwem oraz budynki wojskowe, w których znajdował się pewien zapas materiałów wybuchowych.

Walka z propagandą zagraniczną we Francji

PARYŻ, 25.4 - PAT - Dziś opublikowano dekret, mający na celu zapobieżenie propagandzie zagranicznej. Na zarządzie tego dekretu, każdy kto otrzymuje z zagranicy, pod jakąkolwiek bądź formą fundusze na propagandę polityczną, podlega karze od 6 miesięcy do 5 lat więzienia. Artykuł drugi tego dekretu przewiduje obowiązek zgłoszenia w ciągu 8 dni wszelkich sum otrzymanych z zagranicy i przeznaczonych na zasilanie wychodzącej we Francji prasy. Nie stosujący się do tego rozporządzenia karani będą grzywną od 100 do 1000 franków.

Zapowiedź wprowadzenia w Anglii powszechnej służby wojskowej Zaciąg obojętny daje doskonałe wyniki

LONDYN, 25.4 - PAT - Decyzja rządu brytyjskiego podwojenia liczby wojsk terytorialnych spowodowała silną reakcję społeczeństwa na rzecz zaciągu obojętnego do szeregów wojsk terytorialnych. W dniu dzisiejszym w samym sercu City londyńskiej na skwerze przed giełdą i bankiem angielskim przemawiał do zgromadzonych kilku tysięcy pracowników City Winston Churchill, wityany niezwykle owacyjnie. Wyrażając swoje zadowolenie z postępu rekrutacji ochotniczej w Londynie, Winston Churchill oświadczył: „Osiągnięto godne uwagi rezultaty, biorąc pod uwagę zawzięte przepisy, dotyczące zawodów i zajęć, zatrudnionych wyłącznie z zaciągu obojętnego. Przepisy te zdają się stawiać służbę wojskową na poziomie, nie odpowiadającym jej znaczenia i z tego powodu tylu ludzi zostaje odrzuconych. Słabość nasza polega na tym, że za zgodą narodową udzieliłmy wielu państwom w Europie gwarancji, że wspólnie z nimi przeciwstawimy się jakiegokolwiek dalszej agresji i, jak dotychczas, nie podjęliśmy żadnych właściwych kroków, by zaopatrzyć się w armię dostateczną do poparcia naszych słów. Brytyjska słabość wojskowa zachęca wrogów i zmniejsza obecną lub ewent. sojuszników brytyjskich i nie dopuszcza, lub co najmniej ogranicza, zgromadzenie militujących pokój państw, których zbiorowa siła wojskowa jest największą gwarancją utrzymania pokoju. Dla każdego widoczne jest, że brytyjska opinia publiczna jest coraz bardziej żyliwie usposobiona dla przymusowej służby narodowej we wszystkich jej przejawach. Staje się coraz bardziej prawdą podobną, że niedługo zaprowadzona zostanie przymusowa służba narodowa. Gdyby jednak wybuchła wojna, to nie ulega wątpliwości, że służbę taką mieć musimy. Ci przeto, którzy dzisiaj zaciągają się ochotniczo - nie powinni uważać się za osamobliwionych szermierzów brytyjskiej siły i honoru, lecz za ofiarę awangardę narodu brytyjskiego, obecnie zbierającego się z pewnym ociąganiem, lecz zdecydowanego bronić swej wolności i postępu ludzkości”. Powyższe wystąpienie Winstona Churchilla, zapowiadające możliwość rychłego zaprowadzenia przymusowej służby narodowej w W. Brytanii, wywołała bardzo wielkie wrażenie. Nie ulega wątpliwości, że opinia publiczna W. Brytanii coraz wyraźniej i coraz bardziej stanowczo domaga się zaprowadzenia powszechnej służby wojskowej. Wątpliwe jest, aby rząd zaprowadził ją w całej rozciągłości, ale zdaje się być rzeczą pewną, że rząd rozważa obecnie wprowadzenie przymusu służby narodowej chociażby w formie przejściowych środków. M in. rozważane są następujące cztery odmiany: 1) 4-miesięczne ćwiczenia młodzieży od 13 do 20 lat w szeregach armii regularnej, a następnie 4-letnie ćwiczenia w szeregach armii terytorialnej. 2) Służba młodzieży od 18 do 20 lat w szeregach armii terytorialnej na okres 5 lat co najmniej, z jednoczesnym okresem obojnych ćwiczeń. 3) Służba w armii terytorialnej dla wszystkich mężczyzn od 18 do 30 lat. 4) Przymuso-

muszona zaprowadzić pewnego rodzaju służbę przymusową o charakterze wojskowym, aby wzmocnić swoją armię. Zarządzenia te, podobnie jak cały program uzbrojeniowy rządu brytyjskiego, mają charakter wybitnie defensywny, co ambasador Henderson ma z naciskiem oświadczyć: „Polityka rządu brytyjskiego, zmierzająca wszelkimi środkami do utrzymania pokoju, nie powinna być przedłużona jako zmiernie w kierunku Niemiec. W brytyjskich kołach miarodajnych podkreślają, że instrukcja udzielona Hendersonowi, nie jest pomysłem jako nowa oferta pokojowa, lecz jako ostrzeżenie, zwłaszcza przed piątkowym przemówieniem kanclerza Hitlera. Ambasador brytyjski w Paryżu sir Eric Phipps dokonał z polecenia swego rządu formalnej demarche wobec rządu francuskiego, wyjaśniając pobudki kroku brytyjskiego i treści instrukcji, udzielonej Hendersonowi oraz prosząc rząd francuski o przyłączenie się do akcji brytyjskiej i poparcie tej inicjatywy przez udzielenie analogicznych instrukcji ambasadorowi Coulondre.

Prasa twierdzi, że większa część posiedzenia poświęcona była wcale nie budżetowi, lecz sprawie przymusowej służby wojskowej i zgodna jest co do tego, że gabinet starał się wczoraj na stanowisku konieczności zaprowadzenia w jakiejś formie przymusu służby wojskowej. Sprawa ta załatwiona będzie definitywnie przez gabinet w środę. Przypuszczalnie w czwartek po południu w Izbie premier złoży w tej sprawie doniesienie oświadczenie. Według przewidywań „News Chronicle”, gabinet przyjął zasadę przymusowych ćwiczeń dla młodzieży, co byłoby krokiem wstępnym do wprowadzenia później przymusowej służby wojskowej.

Syria ma być królestwem federalnym

STAMBUŁ, 25.4 - PAT - Jak donoszą z Damaszku, tak w kołach politycznych, jak i w opinii publicznej wznaga się ostatnio prąd, homologujący się ogłoszenia Syrii królestwem, które objęłoby nie tylko właściwą Syrię, lecz i Liban, Dżezir, Druz i ziemię Alantów, jako części składowe państwa federacyjnego.

Francuskie władze mandatowe mają sprzyjać idei królestwa, gdyż dotychczasowy ustrój nie potrafił doprowadzić do pogodzenia interesów francuskich z syryjskimi, ani też do stabilizacji stosunków wewnętrznych w Syrii. Wśród Syryjczyków utrwala się coraz bardziej przekonanie, że tylko władza królewska i pewnego rodzaju dyktatura może zmusić do posłuszeństwa mniejszość etniczną kraju.

W kołach sympatyzujących z Francją wyraża się przekonanie, że ogłoszenie w Syrii królestwa w chwili, gdy w Europie zostało zlikwidowane jedyne państwo muzułmańskie, Albania, wywrze następcze wrażenie w świecie islamu i wzmocni poważnie stanowisko Francji na Wschodzie.

Jak twierdził prasa arabska, obecnie mają się toczyć poufne rozmowy w Paryżu, Ankarze i Londynie na temat utworzenia królestwa oraz w sprawie ustalenia na podstawie porozumienia z Turcją granicy północnej przyszłego królestwa syryjskiego. Zarządzenia mobilizacyjne w Turcji STAMBUŁ, 25.4 - PAT - Rząd złożył w wielkim zgromadzeniu narodowym w Ankarze projekt ustawy, na którego podstawie ludność kraju zobowiązana będzie oddać w odszkodowaniu do dyspozycji ar-

Warunki uznania aneksji Abisynii

RZYM, 25.4 - PAT - W dniu dzisiejszym opuścił swą placówkę rzymską ambasador brytyjski przy dworze Karyniale lord Perth.

Dwudniowa odprawa wojewodów w sprawach zatrudnienia bezrobotnych

W Przemydzie Rady Ministrów odbyła się dwudniowa odprawa wojewodów zwołana przez premiera gen. Sławoja Składkowskiego w sprawach zatrudnienia bezrobotnych przy inwestycjach realizowanych w roku bieżącym przez instytucje państwowe i samorządowe.

Warunki uznania aneksji Abisynii

Zdaniem futajskich kół angielskich, nowy ambasador Percy Loraine akredytowany będzie przy Wiktorze Emanuelu III jako królu Włoch, cesarzu Etiopii i królu Albanii. Przybycie nowego ambasadora oraz złożenie przez niego u wierzytelnających, uznających nowy tytuł króla Wiktora Emanuela III nastąpić ma niebawem. Te same kółka angielskie wyrażają opinię, że Włochy zapewniły Anglię co do rychłego wycofania ochotników włoskich z Hiszpanii. Większość legionistów ma być repatriowana przed „defiladą zwycięstwa”, jaka ma się odbyć w Madrycie.



# Konnica w dobie współczesnej

## Nowoczesna kawaleria

W poprzednich artykułach przeprowadziliśmy dowód jej użyteczności na nowoczesnych polach bitew. Obecnie małej tej rzeszy już stwierdzono, zajmują się omówieniem wyglądu dzisiejszej kawalerii i jej sposobu działania.

szybkiej i sprawnej maszerowała walczyła.

Tak więc towarzyszący lotnik wydziały naszej kawaleryjskiej patroli, daje szybsze od nich wiadomości i tym samym przyspiesza decyzje dowódcy a więc i działania.

Łatwo poruszyć jeszcze jedno zagadnienie kawaleryjskiej taktyki, będące bez wątpienia przerwaniem w utartych pojęciach. Jest to sprawa terenu działań. Wedle dawnych pojęć istniało przekonanie, iż koniecznym są specjalne tereny dla

rony i obszary tzw. „otwarte” z możliwościami kawaleryjskich działań. Kawaleria chętnie też korzystała z takich terenów, unikając, jak ognia, obszarów pokrytych.

Otóż w tej mierze zaszła w taktyce kawaleryjskiej zupełna zmiana. Warunki dzisiejsze, jak lotniczo bojowe przeciwnika oraz jego broń pancerna, skłoniły kawalerię przede wszystkim do wykorzystywania na pola swych marszów i walk trudne ostępy i wielkie maski leśne. One ciągną dziś do siebie kawalerię i stają się jej najwłaściwszym sprzymierzeńcem. Nowoczesna kawaleria będzie chodziła i biła się w tzw. terenach pokrytych, często nawet nocą. Połączone to oczywiście z sobą zmianą jej sposobu działania, jej taktyki.

Rezumując powyższe stwierdzić możemy co następuje:

— Kawaleria nowoczesna, pomimo wszystkiego, zachowała broń konną jako podstawowy swój koniec.

— Silnik na ziemi i w powietrzu towarzyszy kawalerii nowoczesnej przede wszystkim po to, aby umożliwić podstawowej broni konnej swobodniejszy ruch. Silnik nie zastępuje więc konia, lecz mu pomaga.

— Podstawowym sposobem walki kawaleryjskiej jest kombinacja ognia i ruchu, przy czym ogień służy tylko do tego, by umożliwić ruch.

— Główną domeną działań kawaleryjskich będą tak zwane tereny pokryte i niedostępne, a zastąpienie one być mogą jedynie ciemnościami nocy.

W warunkach tej części Europy, w której żyjemy i działać możemy, kawaleria nie przestanie i długo jeszcze nie przestanie być jedną z broni głównych.



Defilada kawalerii.

przed wszystkim pierwsze pytanie. Czy kawaleria nowoczesna jest podobną z wyglądu do tej z roku 1914. tj. czy składa się jedynie z oddziałów konnych? Czy jej broń towarzyszące ograniczają się — tak jak wówczas — jedynie do artylerii konnej i zaledwie 6 ciężkich karabinów maszynowych na brygadę?

Otóż oczywiście, że nie. Zmienione warunki. Inne możliwości i nowe potrzeby uczyniły zupełnie inny skład nowoczesnej brygady kawalerii, pojawiły się szwadrony samochodów pancernych, oddziały lekkich czołgów towarzyszących, baterie dział przeciwlotniczych, grupy dział przeciwpancernych, które z łatwością przebijają pancerze dwucyfrowej grubości, oddziały zaporowe przeciwpancerne i wiele jeszcze innych, jak np. lotnictwo towarzyszące, precyzyjnie działające radiostacje itp.

Oczywiście, iż początkowo organizatorzy wielu z woisk europejskich, oczarowani nowatorstwem, dali się ponieść wpływowi mody i zbytnio przeciążyli kawalerię tymi nowymi zdobycznymi technikami.

Dziś nowoczesną kawalerię możemy sobie wyobrazić jako dużą masę konną, podzielną jak dawniej na szwadrony, pułki i brygady, której towarzyszy silnik zarówno na ziemi, jak i w powietrzu, pod rozmaszającą postać. Zadaniem z tego silnika nie jest zastąpienie kawalerii konnej, bo tego nie potrafi, lecz jedynie udzielenie pomocy, by

Współdziałająca z kawalerią oddziały pancerna wzmacnia za pomocą swego karabina maszynowego, czy też działka lekkiego w pancerzu na nasłanicy, się przeobrażają kawalerii, konnej, której zwykłe środki walki, tzn. karabin i szabla, okazały się już niewystarczające.

Przeciwpancernie i przeciwlotniczo stały się niezbędnym elementem ochraniającym konne masy od nieprzyjacielskich przysady — zaskoczenia przez lotnictwo lub czołgi przeciwnika. Tym samym umożliwiła one kawalerii swobodny i bezkarny posuwanie się w terenie.

Słowem głównym celem istnienia nowoczesnych broni w kawaleryjskim zespole, to ochrona jego ruchliwości i szybkości.

Jakże działa dzisiejsza kawaleria i jak wygląda jej walka?

Dzisiejsza kawaleria będzie walczyła przede wszystkim kombinacjami ognia i ruchu, przy czym ogień nie jest celem samym dla siebie, lecz tylko służy jako nieodzowny pomocnik i wyzwalacz ruchu. Podstawową dewizą dzisiejszej taktyki kawaleryjskiej jest więc następująca zasada: kawaleria rusza się po to, żeby walczyć ogniem walczy zaś wyłącznie po to, by umożliwić sobie swobodny ruch. W tym celu musi posiadać odpowiednie kawaleryjskie taktyki na każdym szczeblu i dewiza ta — zdaje się — jest już wyraźnie przyjęta przez nowoczesną kawalerię.

Poza tą zasadą całą sprawą nale-

żniałem kawaleryjskich. Mówilo się: ten teren jest otwarty, pozbawiony większych przeszkód naturalnych, nadaje się więc idealnie do walki zagonów lub manewrów kawaleryjskich. Słowem, ułożonoło się te-

### NIEMIECKIE DZIAŁA PRZECIWLOTNICZE



Fragment parady wojskowej, którą kanclerz Hitler przyjął w dniu swoich urodzin, przedstawiający najciekawsze dzieła przeciwlotnicze

## Kino w roli... swata

Reynolds Roberts, właściciel kina w Hull, doszedł do wniosku, że sceny filmowe są momentem, sprzyjającym kojarzeniu małżeństw. Pewnego dnia ogłosił on, że dopomocze 50 samotnym panom, spragnionym rozkoszy hymenu do poznania 50 przystojnych kawalerów.

W 24 godziny po opublikowaniu swego ogłoszenia właściciel kina był w posiadaniu 350 zgłoszeń ze strony panów i 100 zgłoszeń ze strony mężczyzn. Spośród zgłoszonych kandydatów Roberts wybrał 50 najładniejszych panów i tyluż przystojnych młodzieńców i w pięknie udekorowanym przybranym westubie kina nastąpiła wzajemna prezentacja. Wybrane pary udały się następnie na specjalnie dla nich urządzonych przedstawienie kinowe.

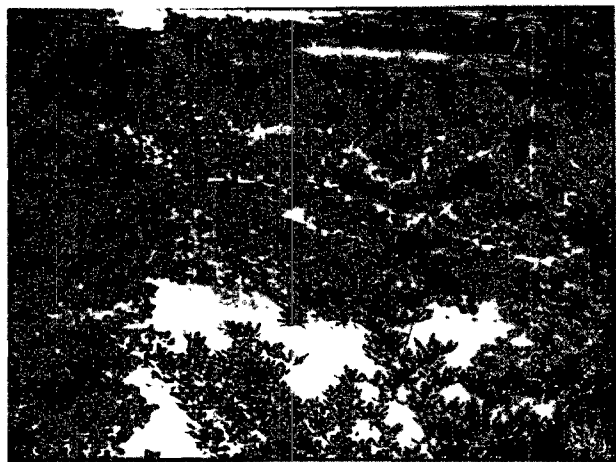
Rezultat tego eksperymentu był nadzwyczajny. Po 3 miesiącach odstąpiła z wybranych w tak oryginalnych warunkach para stanęła na ślubnym kobiercu, nie omieszkała swą zaproszą na ucztę weselną, wzorem per poprzednich, pomysłów właściciela kina.

Obecnie p. Reynolds Roberts myśli o pewnym niepokojem kiedyś i które ze skolarzonych przez niego sześćdziesiąt par pierwsze i czy nie zechce wówczas wywrzeć na nim swej zemsty. Na razie pary kinowych nowożeńców w Hull przeżywają swe miodowe miesiące.

# Bazy strategiczne na Morzu Śródziemnym

Morze Śródziemne, jeden z najbardziej newralgicznych punktów na mapie świata, posiada 9 wysp, które

posiada dla Francji baza lotniczo-morska Aspretto. Pozycja strategiczna obronna i ofensywna — dooko-



Osada Renno na Korsyce wśród kwitnących gajów kasztanowych.

re są strażnikami trzech krzyżów, których szczytów imperialnych. Wyspy te, najeższe armiami, ustanie i w nich, są fortecami trzech mocarstw europejskich. Oto one: Balcary, Korsyka, Sardynia, Sycylia, Malta, Pantellaria, Cypr, Dodekanez i Korfu.

W chwili obecnej garnizony są wzm. cmone.

### Sardynia

857.500 mieszkańców. Bazy w Cagliari i Maddalena są bardzo silne i w razie wojny zagrażałyby francuskiej hnu imperialnej w kierunku Bizerty.

### Sycylia

Największa wyspa na Morzu Śródziemnym i równocześnie najgęściej zaludniona: 4.500.000 mieszkańców.

### Balcary

Archipelag z 350.000 mieszkańców, skłania się właściwie z sześciu



Port w Malcie.

wysp: Minorka, Majorka, Conele, Cabrera, Ibiza i Formentera. Podczas wojny hiszpańskiej Włochy ufortyfikowały Majorkę, gdzie przebywają dotychczas. W razie konfliktu zbrojnego Balcary stałyby się pierwszym terenem rozgrywek morskich i lotniczych.

### Korsyka

290.000 mieszkańców. Największe znaczenie pod względem militarnym

Bazy lotniczo-morskie w Trapani i Augusta zagrażają bezpośrednio Malcie i — wraz z Trppli i Pantellaria — flankują drogę do Indii.

### Malta

225.250 mieszkańców. Wyspa ta dzisiaj straciła nieco na znaczeniu, co niedawna stanowiła niezwykle wartościowy punkt strategiczny, ale Anglicy przykładają do niej coraz mniejszą wagę.

### Pantellaria

9.015 mieszkańców. Ze względu na niezwykłą szczupłość terenu (cała wyspa posiada 13 km długości na 9 szerokości), baza lotnicza jest bardzo słaba. Wyspa może jednak posiadać dla Włoch znaczenie ze względu na zainstalowanie silnych baterii i urządzenia ochrony dla szybkich, małych jednostek morskich.

### Cypr

278.500 mieszkańców. Pod względem wielkości jest to trzecia wyspa śródziemnomorska, po Sycylii i Sardynii. Do niedawna Anglia nie przykładła wielkiego znaczenia do Cypru, od trzech lat fortyfikuje jed-

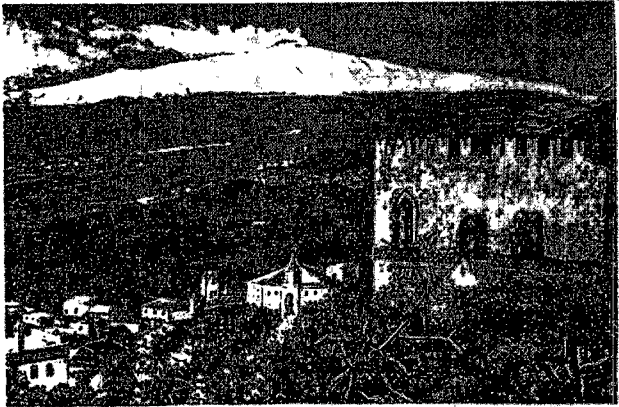
nak go. Wewnętrzne, słone jezioro, jest bazą dla hydroplanów.

### Dodekanez i Rodos

41.500 mieszkańców. Rodos jest doskonałą bazą militarną dla Włoch. Inne wyspy Dodekanazu także zostały wzmożnione. Warto przypomnieć, że Italia zajęła 12 wysp, zwanych Dodekanezem w roku 1912, podczas wojny trypolitańskiej. Traktat w Ouchy nakazywał zwrot bezprawnie zajętych wysp, ale Włochy nie tylko ich nie oddali, lecz ufortyfikowały.

### Korfu

87.000 mieszkańców. Wyspa należy do Grecji, ale Anglia może korzystać z niej w czasie wojny.



Widok ogólny Etny na Sycylii.

# Jak odbywa się kształcenie bezrobotnej młodzieży w Szwecji

(p) Od kilku lat północno szwedzkie gminy górnicze dają co kształ-

## NAJWIĘKSZY CZŁOWIEK W AMERYCE



Za największego człowieka w Stanach Zjednoczonych uchodzi młody mieszkaniec Chicago, który liczy wzrostem 2 m 77 cm.

cenia bezrobotnej młodzieży w rozmaitych zawodach, celem znalezienia dla niej pracy.

Pięć lat temu miasta górnicze Kiruna i Jukkasjärvi w szwedzkiej Laplandii, gdzie górnictwo jest właściwie jedynym zatrudnieniem, zakupiły w środkowej Szwecji, w prowincji Dalarma, majątek rolny, by dać możliwość młodym bezrobotnym kształcenia się w innych zawodach. Majątek liczy 250 akrów ziemi ornej. Tu młodzież jest zajmowana z pracą na roli a później w warsztatach. Warsztaty otrzymują wiele zamówień. Zaszczepione podwórka są mechanicznie przerabiają tu na wozy zwykłe, wyrabia się łożka żelazne, polki, wykonują roboty stolarskie. Kursy trzy trzy lata. Chłopcy spędzają wolny czas według swoich upodobań, wielką popularnością cieszy się sport, otrzymują też niewielkie sumy jako kieszonkowe.

Kolonia ta nie jest pomyślana jako schronisko dla bezrobotnych, lecz jako eksperymentalna szkoła, kształcąca młodzież która w swych rodzinnych stronach nie ma nadziei na otrzymanie zatrudnienia. Kolonia ma swą własną „gieldę pracy”, która dostarcza zatrudnienia 200 osobom.

Próba powiodła się i jeszcze jedno miasto górnicze w Laplandii, Gellivare, zdecydowało się założyć podobną kolonię. N.wozłożona kolonia ma nie tylko możliwość kształcenia młodzieży w Gellivare, będą tam również małe domki z ogródkami dla starych górników, którzy zechcą resztę swego życia spędzić na wsi,

# MIGAWKI ZE ŚWIATA

## 1.200.000 OFIAR POCHŁONĘŁA WOJNA DOMOWA W HISPANII

Z poblężnych obliczeń, dokonanych przez szery wojskowe hiszpańskie wynika, że w czasie wojny domowej, która trwała od 18 lipca 1936 r. do 30 marca 1939 r., zginięło milion 200 tysięcy ludzi, zarówno cywilnych, jak i wojskowych.

Liczba ta obejmuje zabitych po obu stronach frontu. Liczba zabitych wojskowych wynosi mniej więcej 450.000, natomiast 750.000 cywilnych obejmuje tych, którzy zginęli od kul i bomb i rozstrzelanych po obu stronach w czasie represji.

## WYNAŁAZCY POLSCY ZAPREZENTUJĄ SWOJ DOROBIEK

(p) W dniach od 7 do 20 maja rb. zorganizowana zostanie w Łodzi wystawa wynalazków, reprezentujących dorobek polskich wynalazców.

Każdy wynalazca krajowy ma

prawo przesłać swój skropek na wystawę, przy czym zarząd wystawy nie pobiera od wynalazców żadnych opłat.

Na wystawie produkowane będą m.in. wynalazki nowych typów motorów, nowości z zakresu elektrotechniki, z dziedziny ogrodnictwa, itp., a nawet nowe sposoby życia na maszynie.

## GMACH GDYŃSKIEJ L.P.H. BĘDZIE MIAŁ 8 PIĘTER

(E) Nowy gmach Izby Przemysłowej - Handlowej w Gdyni, który stanie w przyszłości opodal Domu Bawelny, będzie najwyższym gmachem poza elevatorami zbożowym, znajdującym się w porcie. Będzie liczył 8 pięter

Koszt budowy gmachu wyniesie 820.000 zł.

Nowoczesny budynek będzie miał konstrukcję stalową.

# Ofiarny łańcuch na F.O.N. i P.O.P

Z inicjatywy PTOK w Wolkowsku komitet zbliżonych organizacji kobiecych zorganizował zbiórki na FON na terenie miasta.

Zebrała suma w kwocie 3314 zł. została przekazana Komunalnej Kasie Oszczędności na FON.

Robotnicy fabryki Cytrona-Hirsborna w Supraslu na ogólnym zebraniu w dniu 24 bm. uchwalili ofiarować na FON 500 złotych w obligacjach pożyczki kooperacyjnej i wzywają kolegów innych fabryk do ofiar.

Robotnicy fabryki Amurakowego w Plesziszczach pod Gródkim w liczbie 30 zadeklarowali na POP 120 złotych. Godny jest natomiast potępienia fakt, że majster i pałacz powyższej fabryki pobierając znaczny wkład w fabrykę, opodatkowali się na taką samą sumę jak robotnicy.

Robotnicy fabryki Szepard w ilości 80 zebrani w Wasilkowie w dniu 24 bm. postanowili, że każdy robotnik wykupi jeden bon POP. Należną kwotę wpłaci fabrykant, który w dogodnych ratach będzie potrącał zadeklarowane kwoty 10-botnikom.

# Obchód Święta Narodowego 3 maja

Pod przewodnictwem p. prezidenta Nowakowskiego odbyło się posiedzenie Komitetu Obywatelskiego, na którym omówiono program obchodu święta 3 maja.

Na wtorek 2 maja w godz. popołudniowych dekoracje okien, domów i balkonów; prócz sztandarów konieczne jest umieszczenie nalepek Polskiej Ma-

ciary Szkolnej na Dar Narodowy 3 maja. Nalepki nabyć można w lokalu PMS. (Sienkiewicza 88) W godz. 19-20 odbędzie się kapstrzyk orkiestr wojskowych oraz propagandowy przejazd samochodów z okazji rozpoczynającego się Tygodnia Polskiej Macierzy Szkolnej".

W środę 3 maja o godz. 9.45

na wzniesienie przed kościołem-pomnikiem św. Rocha zbiórka oddziałów wojska, hufców PW, organizacji, związków i stowarzyszeń oraz szkół średnich i powszechnych (młodzież szkół powszechnych bierze udział od V klasy) ze sztandarami.

O godz. 10 raport, o 10.30 nabożeństwo. Nabożeństwa w świątyniach wszystkich innych wyznań odprawione będą o godz. 9. Po nabożeństwie o godz. 11.30 defilada. W razie niepoгоды nabożeństwo odbędzie się o godz. 10.30 w kościele Farnym.

Po południu o godz. 15 zbiórka zawodników na stadionie sportowym miejskiego komitetu WF. i FW. do "Narodowego Biegu". Godz. 16.20 start zawodników. Godz. 18- otwarcie rozgłośni Miejskiej, Uniwers. Fowszechnego i koncert w muzeum na plantach.

Prócz tego programu w świątecznych związkach i organizacjach oraz w szkołach odbędą się akademie lokalne i paranki.

Polska Macierz Szkolna z pomocą nauczycielstwa, organizacji i stowarzyszeń przeprowadzi 3 maja kwestę uliczną.

## Proces kierownika zakładu sprzedaży PMT.

### o pobieranie łapówek przy umowach ze sprzedawcami wyrobów tytoniowych

Wczorajszy proces przeciw kierownikowi zakładu sprzedaży Faetst. Monop. Tytoniowego Antoniemu Sawickiemu, oskarżonemu o uprawianie łapownictwa, wskazał sąd wyraźnie na pewne niedociągnięcia w organizacji pracy tak ważnego przedsiębiorstwa dochoodowego dla Państwa, jakim jest PMT.

Nie jacyś tam nadzwyczajni ekonomiści, a zwykli ludzie, orientujący się jako tako w życiu gospodarczym, zważali na wczorajszym procesie uwagi, że trzeba byłoby sporządzić akt oskarżenia nie tylko przeciw Sawickiemu, a przeciwko etatyzmowi w życiu gospodarczym, który z jednej strony daje pole do nadużyć różnym niesumiennym urzędnikom, a z drugiej b a m u j e to gospodarzom życie.

Gdy pierwsza ustawa o prowadzeniu przedsiębiorstw P. M. T. była liberalna i wyroby tytoniowe można było nabywać w każdym prawie sklepie, to dziś wprowadzono system koncesyj i uzależnienia się od różnych defraudantów, od których widzimy lub apetytów materialnych zależy położenie cenowe (dosłownie) podpisu na umowie z koncesjonariuszem.

A decyzja takiego defraudanta jest ostateczna, bezapelacyjna i może oddać koncesjonariusza całkowicie w ręce defraudantów, którzy mogą tę koncesję wymówić bez podania powodów.

Traci na tym PMT., bo gdyby pozostawiono dawny system, konsumpcja byłaby znacznie większa.

Spostrzeżenia te potwierdza najlepiej system Min. Poczt. i Telegrafu, które nie tylko nie ogranicza ilości punktów sprzedaży i nie daje pola do nadużyć, a przeciwnie narzuca wprost katedru aklepowi sprzedaż znaczków, aby udostępnić klientom ich nabywanie i odciążać w ten sposób urzędy pocztowe.

To też trudna była rola świadka-rzecznawcy, obecne go kierownika zakładu sprzedaży PMT. Na pytanie sądu nie mógł on odpowiedzieć, czy ma z dyrekcyj PMT. jakieś wytyczne, jakieś zalecenia komu należy udzielić koncesji na sprzedaż wyrobów tytoniowych. Mało tego - trzeba było dopiero przez pytania sądu, prokuratora i adw-kata doprowadzić tego świadka, że zakład sprzedaży PMT. w Białymstoku jest przedsiębiorstwem b a n d i o w y m.

Z odpowiedzi tego świadka wynikało również, że kierownicy zakładów sprzedaży P.M.T. maja bardzo szerokie uprawnienia w stosunku do koncesjonariuszów, którzy są zdani na łaskę i niełaskę p.p. kierowników. A przecież są to klienci PMT. Co się tedy wyboru koncesjonariuszów na punkty sprzedaży, to jedynie świadek rzeczoznawca mógł stwierdzić, że ze strony dyrekcyj zalecać było udzielanie koncesji w pierwszym rzędzie ludziami ze służbom. A więc inwalidom, b. wojskowym i t. p.

Sensacyjny ten proces rozpoczął się wczoraj o godz. 9 rano 9 rano. Oskarżeni: b. kierownik Antoni Sawicki i pośrednicy - Boruch Alterlewi, Jakub Rubins i Bolesław Kosmaczewski, test głównego oskarżonego Rozprawy przewodniczył wiceprezes S. O. p. Kieszeżyński, w tuij sędziowie - Korab-Karpowicz i Gaitbiwicz. Oskarża prok. Frick. Bronia adwokaci: Sawickiego - Sopotkowski z Warszawy, Alterlewiego - Wajnszok. Rubinsa - Łazuk i Kosmaczewskiego - Kurcjusz z Warszawy. Wezwano 43 świadków. Rozprawa potrwa 3 dni.

Akt oskarżenia zarzeka Sawickiemu, że po wprowadzeniu w życie nowej ustawy o zmianie systemu sprzedaży wyrobów tytoniowych, uzależniał w szeregu wypadków zawarcie umowy od otrzymania łapówki. Otrzymywał je za pośrednictwem Alterlewiego i pozostałych oskarżonych. Łapówki wynosiły 300-350 zł. za każdą koncesję. W kilku wypadkach rokowania o łapówki rozłożyły się z powodu zbyt wysokiej ceny żądanej przez Sawickiego.

To ustalenie personaliów i odczytaniu aktu oskarżenia zeznał Sawicki, dobrze ubrany pan o przystojnej, choć pospolitej twarzy, na której nie widać śladów więzienia prewencyjnego. Przyszanje się tylko do dwóch wypadków brania łapówek po 300 zł. za pośrednictwem Alterlewiego, który był poprzednio ekspedientem w składach tytoniowych i Sawicki usunął go, gdyż był Żydem. Nie przeszkodziło mu to jednak przyjąć Boruchowej Alterlewi do ekspedycji. Jak widać szukał tylko „dobrych” Żydów, gdyż zgodził się na pozostawienie w hurtowni w Siemiatyczach syna oskarżonego Rubinsa.

Kształcą syna prowadził dwa domy - w Warszawie i Białymstoku. Stąd trudności finansowe. Zarabiał 490 zł. mie sięcznie, do czego dochodził deputat tytoniowy 30 zł., remuneracja roczna za bilans 600-700 zł. oraz diety po 10 zł. dziennie za wyjazdy, których było 8-10 w miesiącu.

Zmuszony do pożyczania raz od Alterlewiego 100 zł., gdy nie mógł ich zwrócić, po dłuższym wahaniu zgodził się na przyjmowanie od Alterlewiego łapówek za podpisywanie umów z koncesjonariuszami.

Boruch Alterlewi, typ zdrowego, odpianego komentara, podawał twierdzenia Sawickiego, zeznał, że dał Sawickiemu w 6 wypadkach po 300 zł.

Przed tym zapytany go, czy za 300 zł. będzie można zrobić koncesję dla kandydata. Nie uważa pośrednictwa swego za przestępstwo, gdyż sam zysku z tego nie miał, a będąc terrorizowanym przez Sawickiego, w obawie, że ten pozbawił zony Alterlewiego zajęcia przy ekspedycji, wyrabiał mu łapówkowych klientów. Zaprzecza kategorycznie, by kiedykolwiek pożyczal Sawickiemu 100 zł.

Rubins, jakby zalekający żydek, o chytrych oczkach, finansował kiedyś hurtownie tytoniową w Siemiatyczach i miał wiele doczynienia z drobnymi, sprzedawcami, którzy zwrócili się do niego, aby coś zrobić dla nich przy uzyskaniu koncesji.

ju horodniczego z „Rewizora”, obecnie emeryt. Nie przyznaje się, że wziął łapówkę dla zięcia. Pożyczyl 300 zł. od Szejakopfa z Łomży, dla którego prosił zięcia o koncesję, lecz zięć odmówił. „Pożyczki” Szejakopfowi i dotychczas nie zwrócił.

Fierwszy świadek, obecny kierownik zakładu sprzedaży, daje sądowi wyjaśnienie o systemie udzielania koncesyj.

Świadek Maria Makal, biuralistka zakładu sprzedaży, do sprawy nie wnosi nic nowego. Świadek Lifszyca, chudy, mały o wystraszonyj fazononii, typowy mał-pantofel, waha się w swych zeznaniach, nie chcąc, jak widać, obciążać nikogo i stara się nic nie pamiętać. Na pytanie sądu, czy żona świadka

wiedziała, że dał 300 zł. Alterlewiemu na łapówkę, skurczył się w sobie ze strachu, trwożnie się ogłędął salę i zeznał, że nie, gdyż ma „gorącą i skąpą” zowę.

Łona Lifszyca zeznała głośno, kategorycznie i szybko, oświadczając sądowi, że „kuzna kobieta jest skąpiejsza, jak mężczyzna i nie pozwoliła by mężowi dać 300 zł.” Narzekła, że po 20 latach odebrano jej koncesję.

Po zeznaniach świadków, Abrama i Szosła Klaczków oraz łoka Tryfmana, którzy nie specjalnie nowego do sprawy nie wnieśli, sąd zarządził przerwę do dnia dzisiejszego.

— o — Anwicz

## "Chopin na Złotej Wyspie"

Przypomniany o jutrzejszym wieczornym w teatrze miejskim "Chopin na Złotej Wyspie" w wykonaniu Henryka Satompki (fortepian) i Witolda Hulewicza (opracowanie literackie). Bilety wczesniej do nabycia w księgarni nauczycielskiej (ul. Pierackiego 10). Organizacje pracownicze wobec końca miesiąca mogą nabywać dla swoich członków bilety na kredyt do 1 maja br.

## Poranek muzyczny

W najbliższą niedzielę odbędzie się w teatrze miejskim IV poranek muzyczny z udziałem orkiestry i chóru „Harmonia” oraz pp. J. Wysockiej, St. Preczółówny, M. Saszor Skasso.

## Komunikat OPLG.

Zarząd miejski - dział O. P. L. G. przystępuje od soboty 29 bm. do egzekucji od właścicieli nieruchomości kwot, niewpłaconych przez nich komendantom OPLG bloków na zapotrzebowanie bloków w sprzęt OPL.

## "Dzień Lasu"

W sobotę 29 bm. na terenie całego kraju odbędzie się propagandowy „Dzień Lasu” pod hasłem „Las to zdrowie”. Komitet organizacyjny „Dnia Lasu” zwrócił się do szkół i gimnazjów z prośbą o urządzenie propagandowych pogadanek w szkole i wycieczek do lasów podmiejskich.

Prócz tego związki i stowarzyszenia młodzieżowe proszone są o przeprowadzenie analogicznych propagand w swoich środowiskach. Drużyny harcerek urządzą w sobotę po południu propagandowy pochód.

## Zebranie Biał. Klubu Tenisowego

Dziś o godz. 18 w lokalu Zw. Ziemiań (Pierackiego 9) odbędzie się sprawozdawcze walne zebranie Biał. Klubu Tenisowego, na którym m. in. będą omówione sprawy organizacyjne klubu, oraz zostanie ustalony program pracy sportowej na rok bież. i dokonany wybór nowych władz klubu.

## Z powodu wyjazdu sprzedam

nowoczesny pokój jadalny mało używany. Dąbrowskiego 28 m. 3.

## SWIAT Dziś arcywesoła PREMIERA

Film, który rozśmieszy musi każdego NIEWIDZIALNA RYWALKA w rol. głów. Constance Bennette Roland Young Film ten w stołecznym kinie „Rialto” od pam tygodni cieszył się niebywałym powodzeniem.

## Dalsze ofiary na Fundusz Obrony Morskiej

Na ręce prezesa zarządu okręgu Ligi Morskiej i Kolońskiej została złożona przez p. naczelnika Aleksandra Helma ofiara na Fundusz Obrony Morskiej w postaci 5 sztuk obligacji 3 proc. Premijowej

Pożyczki Inwestycyjnej wartości nominalnej po 100 zł. oraz jed. na obligacja 4 proc. Pożyczki Konsolidacyjnej wartości nominalnej 50 zł. Ofiara ta została przekazana do Zarządu Głównego LMK.

## Z. teatru miejskiego Najbliższa sensacyjna premiera

W piątek 28 bm. w teatrze miejskim im. Marsz. J. Piłsudskiego wojewódzki teatr objazdowy daje dwa przedstawienia. O godz. 5 po poł. urzemy farsę spó ki autorskiej Hennequina i Vebera p. t. „Pani Prezesowa”. Sztuka ta daje doskonałe pole do popisu wykonawcom w osobach: dyr. Czengery w roli głównej, oraz pp. Gintelówna, Gozdecka, Jasnorzeńska, Królikowska, Koszłowski, Osto-Suski, Rokossowski, Utnik i in.

W sztuce udział bierze cały zespół. Przygotowuje ją reżyser sko dyr. Wl. Czengery. Oprawa dekoracyjna W. Ujejski.

## Zywiółowa manifestacja społeczeństwa m. Starosielec

Z okazji obchodu Tygodnia Polskiego Związku Zachodniego odbyła się w Starosielcach olbrzymia manifestacja, którą rozpoczęto nabożeństwem w kościele parafialnym, odprawionym przez tamtejszego proboszcza ks. dr. A. Lewosza.

Na wniesieniu okrzyków na cześć RP. Wodza Naczelnego i Armji orkiestra odegrała hymn narodowy i uchw. lono rezolucję. Rezolucja ta zostanie przesłana p. Wojewodzie białostockiemu.

Manifestację zakończono odśpiewaniem „Boże coś Polskę” i „Nie rzucim ziemi..”. W związku z odbytą manifestacją przeprowadzono zbierkę uliczną i rozsprzedaż nalepek oraz zbierkę na listy. Dzień 23.IV.1939 r. był dniem przeżyć głębokiego patriotyzmu ludności m Starosielec, która w poczuciu obowiązku obywatelskiego masowo subskrybuje pożyczkę obrony przeciwlotniczej i składa ofiary na pomnożenie dziesiąt.

Na uroczystości przybyli przedstawiciele miejscowych władz społeczeństwa i organizacji z pocztami sztandarowymi, oraz orkiestrą K.P.W. Po nabożeństwie na placu obok kościoła odbyła się manifestacja przy udziale kilkutyśniowego tłumu. Do zebranych przemówił przedstawiciel zarządu P.Z.Z. obwodowy p. W. Urbańczyk, oraz kierownik tamtejszej szkoły p. Grzędziński.

## Spółdzielnia Ogrodnicza BIAŁYSTOK, ul. Sienkiewicza 5.

Posiada na składzie: Nasiona warzywne i pastewne, zakwalifikowane przez stację oceny nasion przy S. G. G. W. - Narzędzia ogrodnicze i chemikalia. Gwarantuje solidne zafatowanie klientów przy najdrobniejszych zleceniach. Wszystkie większe ogrodnicze zakłady handlowe zaopatrują się w nasiona wyłącznie w naszej spółdzielni. Fachowe porady na miejscu. Cenniki na żądanie

Coś zadeklarował — jak najrychlej wpłać Bo nie sztuka przyrzec — ale trzeba dać!

## Walne zebranie Z. M. P.

Dnia 26.IV. 1939 r. o godz. 19-iej odbędzie się walne zebranie Związku Młodej Polski w Białymstoku przy ulicy Piwnej 21.

## Kradzieże na prowincji

— Na kol. Bocianka, gminy Siemiatyckiej, niezłani sprawcy, za pomocą otwarcia okna, dostali się do mieszkania Kłopotowskiego Antoniego, skąd skradli różną garderobę, war. 170 zł.

— Na szkole mieszkanka wsi Koszki, gminy Orla Marcinowicza Aleksandra, niezłani sprawcy skradli z niezamkniętej komory - różną garderobę, wartości 120 zł.

— We wsi Obniń, gm. drohiczyńskiej, na szkole Stepkowskiego Edmunda, za pomocą wystawienia okna, niezłani sprawcy skradli z mieszkania różną garderobę, wartości 180 złotych.

— We wsi Radziszewo Siemiatyckiej, na szkole Stepkowskiego Edmunda, za pomocą wystawienia okna, niezłani sprawcy skradli z mieszkania różną garderobę, wartości 180 zł.

## Wasiń rdów

Syczewska Maria (Poprzeczna 5) zameldowała policji, że 23 bm. została dotkliwie pobita przez Janinę Kalinowską (Zwirki i Wigury 2). W kilka godzin po tym Janina Kalinowska wniosła skargę, że 23 i 24 bm. pobili ją małżonkowie Jan i Maria Syczewscy.

## Pożar wsi

We wsi Pasynki, gm. bielskiej w zabudowaniach Monachowa Jana - wybuchł pożar, który przeniósł się na inne zabudowania. Spaliły się: 4 stodoły, dom mieszkalny i chlewy oraz kilka świń i jeden cielak. Straty ogólne wynoszą 16.000 zł. Przyczyną pożaru było nieostrożne obchodzenie się z ogniem.

## Kino „POLONIA“

CENY 25 groszy Początek o 5.30 Od 25 groszy Dzień 2 filmy Kapitalna komedia polska Pan redaktor szaleje Wielki film sensacyjny Zamaskowany J. Ździec KEN MAYNARD

## Kino „GRYF“

CENY 25 groszy Początek o 5.30 DZIS dawno oczekiwana premiera głośnego filmu WIEZIENIE BEZ KRAT W roli głównej CORINNE LUCHEIRE

# Komisja kontrolna dla spraw P. O. P. Cudem uniknął śmierci...

przy Ekspozyturze Izby Przem.-Handl. w Białymstoku

Uchwała plenarnego zebrania Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie została powołana do tycje wojewódzkie komisje kontrolne dla spraw Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej.

Zadaniem tych komisji jest a) dopilnowanie, aby wszystkie przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe wzięły udział w sub-

skrypcji Pożyczki, b) dopilnowanie, by wysokość subskrypcji poszczególnych przedsiębiorstw wynosiła przynajmniej normę, ustaloną przez ogólnopolski komitet, c) współpraca z komisjami P. O. P.

Dla terenu woj. białostockiego utworzono Komisję Kontrolną dla spraw POP. w Białym-

stoku przy Ekspozyturze Izby Przemysłowo-Handlowej. Po ustaleniu programu działalności na posiedzeniu odbytym w ubiegłym tygodniu komisja kontrolna dla spraw Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej w Białymstoku przystąpiła już do pracy.

### 679 bezrobotnych zatrudnia magistrat

Magistrat zatrudniał wczoraj na miejscich robotach publicznych 679 bezrobotnych w tym: 171—na robotach drogowych, 101—przy budowie kanalizacji, 57— przy regulacji rzeki Białej, 7— eksploatacji sieci, 37—w dziale budowlanym, 30—w dziale pomiarowym i 256—w gospodarstwach.

### Uruchomienie fabryki pracy

— W Wasilkowie zostały uruchomione następujące zakłady przemysłowe: 1) Wykończalnia „Szapedel” — 60 robotników, 2) tartak Kane i Jaczmielik — 12 robotników.

Praca 3 dni w tygodniu 3) tartak Budzowski — 12 robotników. Z dn. 20.IV. 39 r. została uruchomiona wykończalnia sukna Rabinowicza — na pracuje 10 robotników.

### Białostocka Składnica Drzewna

UL. MARSZ. PIŁSUDSKIEGO Nr. 54, tel. 7-87

(Jedyna firma chrześcijańska w Białymstoku)

POLECENIA: wszelkie materiały drzewne, budowlane i stolarskie z tartaków państwowych  
SKŁADNICA: stosuje ściśle ceny w zależności od klasyfikacji materiałów opartej na systemie ustalonym przez tartaki państwowe, co daje możność kosztom odbiorcy najdogodniejszych materiałów po względnie niskiej cenie  
Przed zakupem prosimy zwiędzić nasz bogato zaopatrzony skład

### Dr. med. MICHAŁ JAGODOWSKI

b. dyrektor sanatorium w ZAKOPANEM specjalista chorób płucnych

przeprowadził się z Zakopanego do Białegostoku

Ordynuje od godz. 10—12 i od 4—6

GABINET RENTGENOLOGICZNY do DIAGNOSTYKI SCHORZEŃ KŁATKI PIERSIOWEJ Branickiego 1 m. 22. Telefon 12-32

### Kino „PAN”

Wspaniałego filmu pełnego elementów bohaterstwa, podniecającej akcji, dramatycznej miłości

o godz. 6, 8 i 10

## ZEW PÓŁNOCY

W rol. gł.: DOROTHY LAMOUR, GEORGE RAFT

### Czy znasz zadanie P. C. K.?

Przypomnij sobie nalot bombowy na Białystok

H. K. WEBSTER

## KWARCOWE

## O K O



Hum. ZOFIA POPLAWSKA

40j

### ROZWIĄZANIE X.

W cieniu pledu.

Linda zauważyła to, co się stało, niedość mówić, aby zapobiec upadkowi pani Mitchell, w sam czas jednak, aby się tego upadku złagodzić. Podnieśliśmy panią Mitchell i położyliśmy ją na podłodze w pobliżu okna, które pośpieszylam otworzyć. Omdlenie wywołało zwykłe w towarzystwie omdlenie większe, niżby na to zasługiwał fakt tak drobny, ale w danej chwili cała była niemająca ulgę — i Linda również — mając pretekst do krznięcia się po pokoju.

Janina usłyszała hałas i nadeszła z kuchni. Poznała odrazu z jej miny, że nie darzy pani Mitchell sympatją większą, niż ja. Nie przeskoczyła to jej krzając się i pomagając Lindzie w cudzeniu zemłodnej. Posłała do pralni po kubek wody i bryzgnęła nią w krewdo blada twarz Elzy. Pierwszy raz stwierdziłem, że skuteczną działaniem tego starego środka, Elza odetchnęła.

Serce musiało zacząć bić, gdyż twarz straciła na chwilę bladość.

Widząc, że Elza wraca do przytomności, spojrzałem na Mitchella. Przecierał potnij koki i nerwowym. Zbliżył się do Elzy, spojrzał na nią, a potem, jakby nie mogąc znieść jej widoku, szybko przeszedł w drugi kąt pokoju. Nie obawiał się z pomocą; nie tknął jej palcem, otkład zemłona upadła pod stół. Wzruszenie i zdenerwowanie Mitchell'a nie dziwiło mnie jednak, wiedziałem bowiem, co to za wytworna i wrażliwa natura.

— Ale, gdy powiedziałem: — Przychodź do siebie. Oddycha i wraca jej rumieniec — nie odowiedział ani słowem na te uwagi. Miał coś nadmiernie, odniele mienając się, jakby słyszał, co mówię.

To mnie zdziwiło. Przypomniałem sobie, jakże od siebie, jakie narządo na mnie, gdyśmy obaj siedzieli na ławce przed stajnią, że Mitchell podejrzewał, że on udział w omyślnej, dziwnych rzeczach, które działy się dookoła Lindy. Czy łączyl te „dziwaczne rzeczy” z otruciem Małgozaty i Maurycego Defne i z zamachem na jego własne życie? Musi wiedzieć o wiele więcej, niż przyznał. Jeżeli mógł być przetrzymać przez przeszłość tych dwunastu lat!

Gdy oznaki powrotu do życia Elzy nabrały cech wyraźniejszych, Mitchell podszedł do żony i przyjrzał jej się uważnie. Ale i teraz nie ofiarował się z pomocą — choćby tylko ogrzania jej ręk lub przeniesienia na łóżko. Zdawał się na coś czekać.

— Wreszcie szepnęła cicho: —

— Już mi jest dobrze. Przykro mi, że zrobi-

łm tyle kłopotu. Nie rozumiem, co mi się stało. Cudnie jest Koni!

Nawet wtedy ją odniósł.

Natomiast Janina odpowiedziała zartobliwie, jak choremu dziecku:

— Naturalnie, że jest! Biegła po pokoju jak warjat! Ładnego mu pana napędziła strachul!

Otworzyła oczy, ale powieki jej musiały być zbyt słabe, bo opuściła je natychmiast. Sądziłem przez chwilę, że znów zemleje. Ale nie. Dziwne, że zadowolona się odpowiedziała Janiny. Nie mogła widzieć Mitchell'a, to nie uległa kwestji.

Uderzyło mnie również, że powiedziała to, czego oczekiwałem Koni, gdyż podszedł do mnie, ujął mnie pod ramię i zaprowadził ku drzwiom, gestem zdecydowanym i nerwowym.

— Muszę natychmiast wręczyć do miasta — rzekł. — Sprawa nie cierpi zwłok! Jest za słabo, żeby przetrzymać kilkugodzinną jazdę, a ja nie mogę czekać. Zresztą, będzie jej wygodniej w obywatelnym samochodzie. Linda z pewnością znajdzie dla niej miejsce.

Schwycił płaszcz i kapelusz. Tak wyraźnie chciał wyświadczyć niepospolitego, że odwrócił się przed drzwiami.

— Przeprosi pana w moim imieniu Lindę, prawda?

— Obiecałem mu. Powiedziałem również, że cieszył się z poznania go i wyraziłem nadzieję, że wkrótce znowu się spotkamy.

— Tak — rzekł roztargnionym tonem. — Mam nadzieję.

(D. C. N.)

### Katastrofa kolejowa pod Krynkami

Na saluku kolejowym osady Zabki pod Krynkami przez przejazd przejeżdżał mieszkaniec osady Zabki Cyponiuk Maksym lat 54. W tym me-

ncie nadjechał na podążającego wieśniaka pociąg pospieszny „Lux” idący z Białegostoku na Wołkowyż. Wieśniak zreszcie zdołał wy-

skoczyć z wozu, natomiast koń został rozszarpany w kawałki a wóz uległ całkowitemu zniszczeniu.

Cyponiuk doznał tylko lekkiego potrząśnięcia twarzy i wpał w rozstrój nerwowy.

Stan jego jedynak nie budzi żadnych obaw. Na miejscu wypadku przybyli zawiadowca stacji i przedstawiciele władz. Pomocy lekarskiej na miejscu wypadku udzielił Cyponiukowi dr. Cukierman.

### Knyszyn składa ofiary

Nauczycielstwo rejonu Knyszyna zadeklarowało na POP. zł. 1320, ponadto na FON obligacje 6 proc. Pożyczki Narodowej w kwocie 400 zł. Działwa ze szkoły w Knyszynie, już wplaciła 100 na POP., zebrała 2 tonny 105 klg. słому, zakupiła znaczniki na FON. na kwotę 65 zł. a 23 hm. znowu przeznaczyła na FON. obligacje 109 złotową Pożyczki Konsolidacyjnej

Kasa Stefczyka w Knyszynie ofiarowała na FON. 400 zł. w obligacjach Pożyczki Narodowej i zadeklarowała 500 zł. na POP. Oddział Zw. Strzeleckiego w Knyszynie — 40 zł. na POP., ZPOK. — 40 zł., echotnicza straż pożarna — 100 zł., koło rzemieślników — 40 zł., zaś koło Młodej Wsi zorganizowało przedstawienie amatorskie przeznaczając dochód na POP.

### Oszustwa

Łuszczakowa Helena (Ciechanowska 11) zameldowała policji że handlarz nabiata Stanisław Zakowski (Choroszczy) zamiast reszty 2 zł. wydał jej monetę 1-złotową, wycofaną z obiegu.

Tę samą skargę wniosła Emilia Matysiewicz (N.-Warszawska 1) na Lucjana Wądołowski (Młynowa 47), który zamiasł 5 zł. dał jej wycofaną z obiegu monetę 2-złotową.

### Kłopoty

#### Z wagabundami

Zatrzymano: Szulę Konstatego ze Starosielc do wytrzeźwienia i ustalenia tożsamości Maksimowicza Stanisława (Myszyniecka 11), poszukiwanego listami gończymi, Michalczuka Edwarda (Młynowa 53) i Hieronima Zamewskiego (Antonikowska 48) dla ustalenia tożsamości; Edelsztajna Chaima (Piesza 3) podejrzanego z art. 209 K. K.

### Za odgryzienie ucha 8 mies. więzienia

Onegdaj stanął przed Sądem Okręgowym p. Paweł Szpakowski, mieszkaniec Wasilkowa oskarżony o to, że w czasie świąt Bożego Narodzenia podczas zabawy, pokłóciwszy się z Aleksandrem Wróblewskim

o to, że ten nie chciał zapłacić za przekąskę do wódki — odgryzł mu kawał ucha.

Sąd skazał p. Szpakowskiego na 8 miesięcy więzienia, zawiązując mu karę na okres lat trzech.

### Zgon umysłowo chorej

Zmarła umysłowo chorem Bużowska Helena, lat 36, pozostająca w Choroszczy na opiece szpitalnej, którą zażyła więk szą ilość pastylek.

### Czy był może?

Salabiński Fajwel (ul. Orlicz Dreszera 19) poskarżył się policji, że 20 i 22 bm. wybili mu 2 szyby w mieszkaniu rzekomo uczniowie gimn. im. Marszałka Piłsudskiego.

### dr. Walewski

choroby skórne, weneryczne, moczołciowe Sienkiewicza 14, tel. 5-49.

### TEATR MIEJSKI Im. MARSZ. PIŁSUDSKIEGO

Staraniem Koła Miłośników Historii, Literatury i Sztuki odbędzie się w dniu 27 bm (czwartek)

### WIEŻÓR

#### Muzyczno-literacki

#### CHOPIN

na złotej wyspie

(studencie preludjów)

w wykonaniu

Henryka SZTOMPKI

(fortepian)

Witolda HULEWICZA

(opracowanie literackie)

Ceny biletów od 45 gr. do 2.50

Początek o godz. 20-ej.

Tęgoż dnia w tym samym wykonaniu

#### PORANEK

dla młodzieży

Ceny miejsc od 25 do 60 gr.

Początek o godz. 13-ej

### Nowootwarty chrześcijański skład papieru i artykułów kancelaryjnych

### Józefa Kopaszewskiego

Białystok, ul. Piłsudskiego 25, tel. 3-98

poleca po cenach konkurencyjnych

wszelkie przybory i książki szkolne, kancelaryjne albumy, pióra wieczne, ołówki automatyczne, — papeteria ozdobna i wiele innych. —

Specjalność: naprawa piór wiecznych.

### WALKA O SZCZĘŚCIE

Pocz. 6 i 9

### APOLLO

Dziś

2 filmy

### SAMA

PRZEZ ŻYCIE

Pocz. 7,40 i 10,40

Wiosenne szaleństwo

Wiosna zbliża się obywateli kra-

Rozdźwięki rumienia się z nascer-

Wszelkiego rodzaju ładne ptac-

Piękne są już ładne pustkowi i

Któż zbadal do samego owe pusz-

Kto z was ich nie widział, ten nie

Nie więc dziwnego, że panna We-

Panna Weronia jest przetrans-

Wkrótce też los postawił na spacer-

Pan Pokwitek miał pomidorowy

Wiosna zagarnęła ich w swe ra-

Dalsze szczegóły tego wiosennego

— On był sto procenty wariat!

Ja krzychałem do te głupie We-

Rozpoczęta przed kilku laty bu-

Stare zabudowania Biblioteki Ja-

A zbiory te według ostatnich dat

Przebiegająca letniskowa okolica

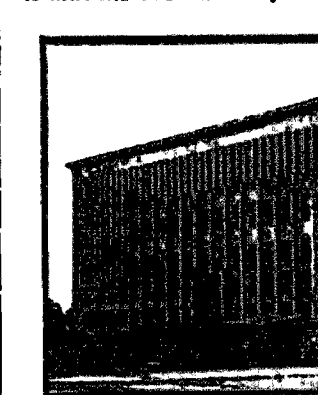
W czasie lotów doświadczalnych

W roku bieżącym „Zar” oddał do

z nim, co ciebie to przeszkadza,

Tam jednak został uniewinniony.

przysłałych będzie mógł pomieścić



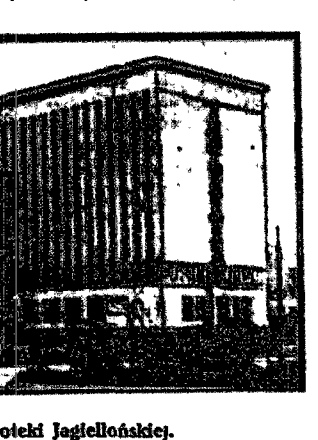
Nowy gmach Biblioteki Jagiellońskiej.

ści i pietra jest żelbetonowa, powy-

Drugi blok budynku mieszczący

Cała budowla zawiera instalacje

centralnego ogrzewania, wodocią-



Pomnik Bolesława Chrobrego w Gnieźnie.

strem, główne schody marmurowe,

Nad całością wykonywanych prac

W tym celu wybudowano w naro-

W tym celu wybudowano w naro-

Jagiellońskiego prof. dr Lehr - Spa-

W przyszłym roku 1940, gdy ca-

W bibliotece Jagiellońskiej, scharb

Biblioteka Jagiellońska, scharb

„Zar” w Beskidzie Małym szkołą orłów

(L) Nad najmlodszy jesiorem

Przebiegająca letniskowa okolica

W czasie lotów doświadczalnych

W roku bieżącym „Zar” oddał do

z nim, co ciebie to przeszkadza,

CHRONMY DZIECI PRZED GRUZLICĄ

W Radomiu odbył się, przy

Z działalności harcerstwa radom-

W wyniku wyborów do zarządu

Przez chwilę panowało milczenie.

Dorsze idą na wojnę solone w beczkach

(K) Interesujące próby dokony-

Postanowiono wypróbować, czy

Polega ona na suchu na tzw. „klep-

W tym celu wybudowano w naro-

Żyjemy wśród kwiatów! Niech nie będzie okna bez doniczki

Nie tylko szczęśliwi posiadacze

W tym celu wybudowano w naro-

W tym celu wybudowano w naro-

W tym celu wybudowano w naro-

— Może nad ranem, — odpowiedział kapitan.

— Tak, — potwierdził Ames. — A oto i moło

Przechylił się przez tylną balustradę mełego po-

Corbett wysiadł spod pokładu i zjawił się na po-

Zeszli do małej kabinie, gdzie na wysłanej

— Dnie? — zapytał.

— Niebardzo — odpowiedział Ames, powoli

— Nie mogłabym — odpowiedziała Anna stanow-

— Mnie nie chodzi o teraz, ale o później — rzekł

GOSPODA NAD RZEKĄ

Autoryzowany przekład H. Bukowskiej

co się może stać.

— Dlatego właśnie muszę być z wami — rzekła

— Sakoda czasu! — rzekł Scott, potrząsając ram-

— Takbym zrobił, słowo daję.

— Ma pan mnóstwo pasażerów w tej podróży,

— Chętnie pojechałbym z paną choćby do Au-

— Dobrze, że kapitan tego nie słyszał — rzekł

tek nigdy nie balem, od czasu, gdy zaczęliśmy ten pro-

— Pamiętam że raz byłam równie przestraszona

— To jest fragment jego ciemnej przeszłości, któ-

— Właśnie widać, że nie miałem sobie pozwolić

— Mimo wszystko — rzekł wreszcie Scott — przy-

— To jest tylko połowiczna szczerzość — zauważył

— A jakie mieliśmy inne wyjście? — zapytał

— Wiem dobrze, że nie mieliśmy żadnego. Praw-

POWIEŚĆ

55)

— Naprzeciw nas płynęła wielka parowiec Canada.

— Ale dlaczego nie jest? — zwrócił się do Anny

— Nie mam jakos apetytu. Wypię tylko herbate.

— Jestem dziennikarzem — odrzekł ten. Mnie nie

Przez chwilę panowało milczenie.

— Mimo wszystko — rzekł wreszcie Scott — przy-

— Wiem dobrze, że nie mieliśmy żadnego. Praw-

ROZDZIAŁ XXI

Światło zebrało nagłe i zgasło. Blask zdawał się

— Pamiętam że raz byłam równie przestraszona

— To jest fragment jego ciemnej przeszłości, któ-

— Właśnie widać, że nie miałem sobie pozwolić

— Mimo wszystko — rzekł wreszcie Scott — przy-

— To jest tylko połowiczna szczerzość — zauważył

— A jakie mieliśmy inne wyjście? — zapytał

DZIWIWY OJCIEC



Amerykański pogromca lwów Terrel Jacobs „przyswycza” od zarania życia swoje dzieci do obcowania z dziłkami zwierzętami

Kronika Radiowa

RADIOPROGRAM WARSZAWSKI
WARSZAWA I
ŚRODA, 26.4. G. 6.30: „Kiedy ranne”

RADIOPROGRAM ZAGRANICZNY
ŚRODA, 26.4. G. 18.00: Hamburg: Wesoła aud. muzyczna. 18.30: Tuliza: „Kedy ranne”

WARSZAWA II
14.00: Muz. popularna. 15.00: „Znani kompozytorzy jazzowi”

WZMOCNIONE LOTNICTWO
WZMOŻONA
POTEGA
POLSKI

WARSZAWA II
Godz. 14.00: Muz. popularna. 15.00: „Pieśni i piosenki m'osie”

ODPOWIEDZ NA ZAKUSY KAŻDEGO WROGA

WODZU! DZIĘKUJEMY
CI ZA WOLNOŚĆ.
ZARZYWCZĄCZĄ

Finaly bokserkich mistrzostw Europy pod mikroskopem
Od małego Ingla do wielkiego Tandberga

Dublin, w kwiecień.
Mistrzostwa Europy w boksie ukończono 1. jak zawsze, porostawiając różną

Dublin, w kwiecień.
Mistrzostwa drużynowego Europy niki kwestionować nie może, gdyż

INGLE (Irlandia) — OBERMAUER (Niemcy).
17-letni Ingles jest nadzieją miejscowej publiczności. Irlandczyk

W pierwszej rundzie Ingles walczą spokojnie, mniej tacy po ringu; po serii

Sympotychny Obermauer podbił go przeciwnika, całe go serdecznie, wywołując tym dzielnym odrodzeniem

BONDI (Węgry) — SERGO (Italia).
Bonda lepszy technicznie wabi do siebie przeciwnika, walcząc na dystans

PIARSKI (Estonia) — RAADIK (Estonia).
Radik był zderydowanym iaworytem, lecz Piaski sędziów doskonała walka

TYLNA STRAŻ
WIRÓD DZIECI
Bilwa pod Waterloo miała się ku końcowi. Wojska francuskie cofały się

W SĄDZIE
WYTŁUMACZYŁ
Sędzia: — A teraz przeczytam oskarżonemu kolejno listę odsiedzianych kar!

Wszystcy Polacy wygra! w finale!
Mówi mjr Mirzyński prezes P. Z. B.

LONDYN, 25.4. — Do Londynu przybra bokserka ekipa polska powracająca do kraju

Strona sportowa mistrzostw była dość wybitna, jedynie małym gryzkiem

KOLCZYŃSKI — ERIC AGREN (Szwecja).
Z początku stał się Agren, lecz Kolczyński z poręcz defensywną

BOKSERZY POLSCY OSTATECZNIE NIE POJADĄ DO AMERYKI

Sdrawy kulinarne
Kącik informator dla Pań

PANI ROZA W. MAŁOPOLSKA.
Podaj Pani dół dwa przepisy na porawy jarzanki: Kłuski z grzybów: 3 dekta

PANI HDA H. WARSZAWA.
Wątroba cielęca w sosie maderowym. Na pół kg wątróbki bierze się

W Katowicach odbyła się w ub. niedzielę wielka manifestacja metalowców. Na zdjęciu fotomontaż z przebiegu uroczystości, po frodru szef

